



Datum van
inontvangstneming : 22/09/2025

Zaak C-549/25 [Drecz]ⁱ

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

16 augustus 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 augustus 2025

Verzoekende partijen:

AM

MM

Verwerende partij:

Bank Millennium S.A.

Zaaknummer **XXVIII C 22895/22**

BESLISSING

14 augustus 2025

De Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny (rechter in eerste aanleg, bevoegd voor burgerlijke zaken, Warschau, Polen) [OMISSIS]

Heeft

na op **14 augustus 2025** te Warschau ter besloten terechtzitting kennis te hebben genomen van de vordering van **AM** en **MM**

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

tegen **Bank Millennium spółka akcyjna**, gevestigd te Warschau (hierna: „verweerster” of „bank”)

inzake een vaststelling en een betaling

beslist:

I. Krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

Moeten artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en het beginsel van doeltreffendheid in het kader van een door een verkoper met een consument gesloten kredietovereenkomst die in haar geheel nietig is verklaard op grond dat zij oneerlijke bedingen bevat zonder welke zij niet kan voortbestaan, aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen nationale rechtspraak op grond waarvan een door de consument afgelegde verklaring van verrekening van zijn vordering ter zake van de hoofdvordering terugwerkende kracht heeft tot op het tijdstip waarop die vordering opeisbaar is geworden, wat de gevolgen tenietdoet van het feit dat het door de verkoper verschuldigde bedrag niet tijdig is betaald en ertoe leidt dat de wettelijke verdragingsrente die de consument zonder verrekening van de verkoper had moeten ontvangen niet verschuldigd is?

II. Krachtens artikel 177, lid 1, punt 3¹, van de kodeks postępowania cywilnego (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) wordt de behandeling geschorst totdat het Hof de gestelde vraag heeft beantwoord.

[OMISSIS]

MOTIVERING

- 1 Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding en relevante feiten**
- 2 Bij verzoekschrift van 18 november 2022 hebben verzoekers verzocht om vast te stellen dat de rechtsverhouding die voortvloeit uit de door partijen gesloten kredietovereenkomst niet bestaat en om verweerster te veroordelen tot vergoeding van een bedrag van 255 479,56 Poolse zloty (PLN), vermeerderd met wettelijke verdragingsrente vanaf 1 januari 2022 tot op de datum van betaling. Zij hebben hun vordering onderbouwd door erop te wijzen dat de gesloten kredietovereenkomst nietig is omdat zij oneerlijke contractuele bedingen bevat en dat de bank derhalve gehouden is om alle door hen betaalde krediettermijnen terug te betalen.

- 3 In haar verweerschrift heeft verweerster verzocht om de ingestelde vordering af te wijzen en heeft zij erop gewezen dat de overeenkomst niet nietig is en geen oneerlijke bedingen bevat.
- 4 Op grond van het verzamelde bewijsmateriaal heeft de verwijzende rechter de hiernavolgende feiten vastgesteld.
- 5 Op 26 maart 2009 hebben partijen kredietovereenkomst nr. KH/00008655 gesloten. Op grond van deze overeenkomst heeft Euro Bank S.A., verweersters rechtsvoorgangster, een over 360 maanden lopend bouwkrediet ten bedrage van 256 024 PLN aan verzoekers uitgekeerd. Overeenkomstig § 1, lid 3.5, van de overeenkomst is het krediet gekoppeld aan de Zwitserse frank (CHF), en in § 7, lid 6, is bedongen dat de krediettermijnen worden afgelost in PLN na omrekening tegen de verkoopkoers van de vreemde valuta die is opgenomen in de tabel die van kracht is op de datum die voorafgaat aan de overeengekomen datum van aflossing. Overeenkomstig § 6, lid 1, tweede volzin, van het „Reglement inzake de verstrekking van hypothecaire kredieten en leningen door Euro Bank S.A.” wordt de schuld uit hoofde van een aan een vreemde valuta gekoppeld krediet uitgedrukt in de vreemde valuta na omrekening van de uitgekeerde kredietbedragen volgens de aankoopkoers van die valuta die is opgenomen in de Tabel die van kracht is op de datum van uitkering.
- 6 De bank heeft in totaal 256 024 PLN uitgekeerd. In het tijdvak van 7 april 2009 tot en met 7 september 2022 hebben verzoekers uit hoofde van de verschuldigde krediettermijnen een bedrag van 255 479,56 PLN afgelost.
- 7 Op 31 oktober 2022 heeft de bank van verzoekers een brief ontvangen waarin zij is verzocht om het afgeloste bedrag terug te betalen op grond dat daarmee uitvoering is gegeven aan een nietige kredietovereenkomst.
- 8 Bij brief van 26 juni 2025 hebben verzoekers ten aanzien van verweerster een verklaring van verrekening afgelegd en daarbij aangegeven dat zij haar schuldvordering ten aanzien van het terug te betalen bedrag van 256 024 PLN verrekenen met hun eigen schuldvorderingen ten bedrage van:
 - 78 346,48 PLN uit hoofde van de wettelijke vertragingsrente voor het tijdvak van 1 november 2022 tot en met 26 juni 2025, die verschuldigd is over een bedrag van 255 479,56 PLN,
 - 255 479,56 PLN, wat de tegenwaarde is van de tussen 7 april 2009 en 7 september 2022 afgeloste maandelijkse krediettermijnen.
- 9 **Toepasselijke bepalingen**
- 10 **Pools recht**
- 11 **Ustawa-Kodeks cywilny (burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (Dz. U. nr. 16, volgnr. 93, zoals gewijzigd; hierna: „k.c.”)**

- 12 Een rechtshandeling die in strijd is met de wet of die tot doel heeft om de wet te omzeilen is nietig, tenzij een toepasselijke bepaling anders voorschrijft, met name wanneer die bepaling erin voorziet dat de nietige bedingen van de rechtshandeling worden vervangen door de relevante bepalingen van de wet (artikel 58, lid 1).
- 13 Bedingen in een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld binden de consument niet, indien zijn rechten en verplichtingen worden vormgegeven op een wijze die in strijd is met wat betaamt in het maatschappelijke verkeer en een kennelijke schending van zijn belangen vormt (oneerlijke contractuele bedingen). Dat geldt niet voor de bedingen over de voornaamste prestaties van de partijen, waaronder de prijs of de vergoeding, indien deze ondubbelzinnig zijn geformuleerd (artikel 385¹, lid 1).
- 14 Indien een beding de consument overeenkomstig lid 1 niet bindt, blijven partijen gebonden door de overeenkomst zonder dat beding (artikel 385¹, lid 2).
- 15 Bij de beoordeling of een contractueel beding in overeenstemming is met wat betaamt in het maatschappelijke verkeer moet worden uitgegaan van de situatie op het tijdstip waarop de overeenkomst is gesloten, rekening houdend met de inhoud ervan, de omstandigheden waarin de overeenkomst is gesloten en de overeenkomsten die verband houden met de overeenkomst waarin het onderzochte beding is opgenomen (artikel 385²).
- 16 Eenieder die zonder rechtsgrond ten nadele van een ander een vermogensvoordeel heeft verkregen, is verplicht om hem dit voordeel terug te geven in natura en, indien dit niet mogelijk is, om de waarde ervan te vergoeden (artikel 405).
- 17 Het bepaalde in de voorgaande artikelen is met name van toepassing op een onverschuldigde prestatie (artikel 410, lid 1).
- 18 Een betaling is onverschuldigd indien degene die deze heeft verricht daartoe niet verplicht was of niet gebonden was ten aanzien van de begunstigde, of indien de grondslag van de betaling is weggefallen of het doel van de betaling niet is bereikt, of indien de rechtshandeling waarbij de betaling wordt verlangd nietig was en na de betaling niet geldig is geworden (artikel 410, lid 2).
- 19 Wanneer de termijn voor de prestatie niet is vastgesteld of niet voortvloeit uit de aard van de verbintenis, moet de prestatie onverwijld worden verricht nadat de schuldenaar daartoe is aangemaand (artikel 455).
- 20 Indien de schuldenaar in gebreke blijft bij de geldelijke nakoming, kan de schuldeiser rente vorderen voor de periode van de vertraging, zelfs indien hij geen schade heeft geleden en de vertraging te wijten is aan omstandigheden waarvoor de schuldenaar niet verantwoordelijk is (artikel 481, lid 1).
- 21 Indien de verdragingsrentevoet niet is gespecificeerd, is wettelijke rente verschuldigd ten belope van de som van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski vermeerderd met 5,5 procentpunt. Indien een hoger rentetarief voor

- de schuld wordt gehanteerd, mag de schuldeiser evenwel vertragingsrente tegen dat hogere tarief eisen (artikel 481, lid 2).
- 22 De Minister Sprawiedliwości (minister van Justitie, Polen) maakt de wettelijke vertragingsrente bekend in de „Monitor Polski” (Pools staatsblad) (artikel 481, lid 24).
- 23 Wanneer twee personen ten aanzien van elkaar zowel schuldenaar als schuldeiser zijn, kan elk van hen zijn schuldvordering verrekenen met die van de wederpartij indien beide vorderingen betrekking hebben op geldsommen of naar soort bepaalde zaken van dezelfde kwaliteit en indien beide vorderingen opeisbaar zijn en voor een rechter of een andere overheidsinstantie kunnen worden gebracht (artikel 498, lid 1).
- 24 Door verrekening vallen de vorderingen tegen elkaar weg tot het bedrag van de lagere vordering (artikel 498, lid 2).
- 25 Verrekening geschiedt door middel van een verklaring aan de wederpartij. De verklaring heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden (artikel 499).
- 26 Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29)**
- 27 De lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in het nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan (artikel 6, lid 1).
- 28 De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers (artikel 7, lid 1).
- 29 Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing – verband tussen de gestelde vraag en de beslechting van de zaak door de verwijzende rechter**
- 30 De verwijzende rechter wenst te vernemen hoe hij in overeenstemming met het Unierecht toepassing moet geven aan de bepalingen van het nationale recht inzake de effecten van de opneming van oneerlijke bedingen in een overeenkomst, met name wat betreft de reikwijdte van de vorderingen die door een consument kunnen worden ingesteld tegen een handelaar.
- 31 De verwijzende rechter is van oordeel dat de door partijen gesloten kredietovereenkomst oneerlijke contractuele bedingen bevat (artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13), dat de overeenkomst zonder deze bedingen niet kan voortbestaan (artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13) en dat zij derhalve nietig is (artikel 58, lid 1,

k.c.). De nietigheid van de overeenkomst betekent dat partijen alle contractuele prestaties aan elkaar moeten terugbetalen (artikel 405 k.c., gelezen in samenhang met artikel 410, § 1 k.c.). Bijgevolg moeten verzoekers aan verweerster de tegenwaarde van de uitgekeerde hoofdsom ten bedrage van 256 024 PLN terugbetalen en is verweerster de tegenwaarde van de afgeloste krediettermijnen ten bedrage van 255 479,56 PLN verschuldigd. Bij de brief die op 31 oktober 2022 aan verweerster is betekend hebben verzoekers verzocht om betaling van 255 479,56 PLN, wat betekent dat hun vordering opeisbaar is geworden (artikel 455 k.c.) en dat verweerster voor het tijdvak van 1 november 2022 tot op de datum van betaling ook wettelijke verpagingsrente over dat bedrag verschuldigd is (artikel 481, leden 1 en 2, k.c.).

- 32 Om de onderhavige zaak te kunnen beslechten moet antwoord worden gegeven op de vraag welk rechtsgevolg moet worden verbonden aan de door verzoekers op 26 juni 2025 afgelegde verklaring van verrekening. De verrekening van schuldvorderingen heeft tot gevolg dat deze tegen elkaar wegvallen tot het bedrag van de lagere schuldvordering (artikel 498, lid 2, k.c.), en een verklaring van verrekening heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden (artikel 499, tweede volzin, k.c.). Bijgevolg dient de verwijzende rechter te beoordelen of het feit dat verzoekers betaling van de hoofdsom, vermeerderd met rente, tot gevolg heeft gehad dat die rente teniet is gegaan.
- 33 Indien ervan wordt uitgegaan dat de verklaring van verrekening ertoe heeft geleid dat de wettelijke verpagingsrente over het verrekende deel van de hoofdvordering is komen te vervallen, is de door verzoekers geldend gemaakte hoofdvordering ten bedrage van 255 479,56 PLN in haar geheel komen te vervallen op grond dat zij lager is dan verweersters schuldvordering ten bedrage van 256 024 PLN. In dat geval dient de verwijzende rechter de betalingsvordering in haar geheel af te wijzen (wat betreft zowel de hoofdvordering als de wettelijke verpagingsrente), terwijl verweerster in dat geval in het kader van een afzonderlijke rechtsvordering aanspraak kan maken op een bedrag van 544,44 PLN (dat wil zeggen op het verschil tussen 256 024 PLN en 255 479,56 PLN).
- 34 Als daarentegen wordt aangenomen dat verzoekers zowel hun hoofdvordering als de daarover berekende rente konden verrekenen, moet verweersters schuldvordering ten bedrage van 256 024 PLN worden weggestreept tegen de door verzoekers ingestelde rentevordering ten bedrage van 78 346,48 PLN (de gekapitaliseerde som van de wettelijke verpagingsrente over het bedrag van 255 479,56 PLN voor het tijdvak van 1 november 2022 tot en met 26 juni 2025) en tegen een deel van hun hoofdvordering ten bedrage van 177 677,52 PLN. In dat geval dient de verwijzende rechter verweerster te veroordelen tot betaling van [het overige] deel van de door verzoekers ingestelde hoofdvordering ten bedrage van 77 802,04 PLN (het verschil tussen 255 479,56 PLN en 177 677,52 PLN), vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke verpagingsrente voor het tijdvak van 27 juni 2025 tot op de datum van betaling.

35 Concluderend, het antwoord op de vraag welke rechtsgevolgen in het licht van richtlijn 93/13 moeten worden verbonden aan het feit dat verzoekers een verklaring van verrekening hebben afgelegd ten aanzien van zowel de ingestelde hoofdvordering als de wettelijke verdragingsrente is van invloed op de beantwoording van de vraag of zij voor het tijdvak van 1 november 2022 tot en met 26 juni 2025 jegens verweerster aanspraak kunnen maken op wettelijke verdragingsrente over het bedrag van 255 479,56 PLN. De gekapitaliseerde som van die rente bedraagt 78 346,48 PLN. Derhalve wordt het Hof om een prejudiciële beslissing verzocht om de kwestie van dat litigieuze bedrag te kunnen beslechten.

36 Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing – ten gronde

37 In de k.c. is bepaald dat verrekende schuldvorderingen betrekking moeten hebben op geldsommen of naar soort bepaalde zaken van dezelfde kwaliteit [en] dat de schuldvorderingen opeisbaar moeten zijn en voor een rechter of een andere overheidsinstantie moeten kunnen worden gebracht (artikel 498, lid 1, k.c.). Daarnaast moet de schuldeiser ten aanzien van de wederpartij een verklaring van verrekening afleggen (artikel 499, eerste volzin, k.c.). Verzoekers hebben aan alle voornoemde vereisten voldaan, zodat antwoord moet worden gegeven op de vraag wat de rechtsgevolgen zijn van hun verklaring van verrekening.

38 Een verrekening van schuldvorderingen heeft tot gevolg dat de beide vorderingen tegen elkaar wegvallen tot het bedrag van de lagere schuldvordering (artikel 498, § 2, k.c.), en een verklaring van verrekening heeft terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden (artikel 499, tweede volzin, k.c.). Verrekening is mogelijk vanaf het tijdstip waarop is voldaan aan alle voorwaarden van artikel 498, lid 1, k.c. en derhalve met name wanneer de ter verrekening aangeboden schuldvordering opeisbaar is geworden (in de nationale rechtspraak wordt erop gewezen dat, in tegenstelling tot de letterlijke bewoordingen van voornoemde bepaling, alleen de ter verrekening aangeboden schuldvordering opeisbaar moet zijn, en dat het niet opeisbaar zijn van de tegenvordering geen belemmering voor de verrekening vormt).¹

39 In de nationale rechtsleer wordt aangegeven dat „de terugwerkende kracht van een verklaring van verrekening ertoe leidt dat de rechtsgevolgen die zijn ingetreden tussen het tijdstip waarop de vorderingen verrekenbaar zijn geworden en de indiening van de verklaring moeten worden geacht nietig te zijn. Deze effecten omvatten een aantal gevolgen die voortvloeien uit vertraging en uitstel, zoals de verplichting tot het betalen van verdragingsrente (artikel 481 k.c.).”² De regeling van artikel 499 k.c. is gebaseerd op de eerdere Poolse wettelijke regeling van artikel 254, lid 2, van de kodeks zobowiązań (wetboek verbintenissenrecht), waarin was bepaald dat wanneer de schuldenaar jegens de schuldeiser verklaart

¹ [OMISSIS]

² [OMISSIS]

een beroep te doen op zijn recht op verrekening, beide schuldvorderingen moeten worden geacht geheel of gedeeltelijk tegen elkaar te zijn weggevallen zodra zij voor verrekening vatbaar zijn geworden. Zoals wordt uiteengezet in de rechtsleer betreffende het burgerlijke recht was de regeling inzake de gevolgen van verrekening van artikel 254, lid 2, van de kodeks zobowiązań in oorsprong gebaseerd op artikel 389 van het Bürgerliche Gesetzbuch (Duits burgerlijk wetboek), waarin is bepaald dat verrekening tot gevolg heeft dat aan elkaar beantwoordende schuldvorderingen tenietgaan op het tijdstip waarop zij voor verrekening in aanmerking zijn gekomen. In het licht van deze bepaling heeft een verklaring van verrekening ondanks het rechtsvormende karakter ervan terugwerkende kracht tot op het tijdstip waarop de betreffende schuldvorderingen voor verrekening vatbaar zijn geworden [T. Pfeiffer, in: *BGB Kommentar* (red. H. Prütting, G. Wegen, G. Weinreich), blz. 664].³ Ook in het Franse recht heeft een verklaring van verrekening terugwerkende kracht (tot op het tijdstip waarop de schuldvorderingen voor verrekening vatbaar zijn geworden) [artikel 1347 van de Code Napoléon (Frans burgerlijk wetboek)], evenals in het Nederlandse recht (artikel 6:127, lid 1, en artikel 6:129, lid 1, van het Nederlandse Burgerlijk Wetboek).⁴

- 40 Hetzelfde standpunt komt naar voren in de nationale rechtspraak. Met name de Sąd Najwyższy (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Polen) heeft aangegeven dat „een jegens de wederpartij afgelegde verklaring van verrekening terugwerkende kracht heeft tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden (artikel 499 k.c.). Verrekening wordt mogelijk wanneer de schuldvorderingen verrekenbaar zijn geworden, dat wil zeggen op de datum waarop is voldaan aan de positieve voorwaarden voor verrekening van artikel 498, lid 1, k.c., terwijl tegelijkertijd niet is voldaan aan de negatieve voorwaarden voor een dergelijke verrekening, waaronder die van artikel 505 k.c. Vanaf dat ogenblik verwerft een van de wederzijdse schuldeisers namelijk het recht om de vorderingen te verrekenen, en de gevolgen van de uitoefening van dat recht gaan terug tot op het tijdstip waarop verrekening mogelijk is geworden. Met andere woorden, indien de verklaring van verrekening later wordt afgelegd dan op het tijdstip waarop de vorderingen verrekenbaar zijn geworden, treden deze rechtsgevolgen van rechtswege in alsof de verklaring van verrekening door de daartoe gerechtigde schuldeiser was afgelegd op het tijdstip waarop de vorderingen verrekenbaar zijn geworden (zie uitspraak van de Sąd Najwyższy van 27 november 2003 in zaak III CK 152/02). Het tenietgaan van verrekende schuldvorderingen heeft tot gevolg dat de rechten ten aanzien van die vorderingen komen te vervallen. Vanaf het ogenblik waarop de terugwerkende kracht van artikel 498, lid 2, gelezen in samenhang met artikel 499 k.c., intreedt, dat wil zeggen vanaf de datum waarop de schuldvorderingen verrekenbaar zijn geworden, moeten de rechtsgevolgen die voortvloeien uit het vermoeden van het bestaan van

³ [OMISSIS]

⁴ Conclusie van advocaat-generaal Spielmann in de zaak E. (Verrekening van schuldvorderingen), C-481/24, EU:C:2025:632, punt 27.

die vorderingen, die later als gevolg van de verrekening teniet zijn gegaan, worden geacht nietig te zijn. Dat geldt met name voor de in rekening gebrachte rente uit hoofde van vertraging of uitstel ten aanzien van het tijdvak na de datum waarop de verrekening is ingetreden, namelijk voor het deel van elk van de wederzijdse schuldvorderingen waarvan vanaf die datum afstand moet worden gedaan. Dat effect geldt alleen niet voor de over beide tenietgegane schuldvorderingen berekende rente die verschuldigd was tot op het tijdstip waarop de schuldvorderingen verrekenbaar zijn geworden.”⁵

- 41 De hierboven uiteengezette uitlegging van artikel 499 k.c. heeft tot gevolg dat moet worden aangenomen dat wanneer de schuldeiser een verklaring van verrekening heeft afgelegd, hij ten aanzien van de ter verrekening aangeboden hoofdvordering geen aanspraak kan maken op wettelijke verpagingsrente. Het afleggen van een dergelijke verklaring ten aanzien van de hoofdvordering, vermeerderd met de wettelijke verpagingsrente, heeft tot gevolg dat de verklaring geen rechtsgevolgen heeft voor zover zij tevens betrekking heeft op de wettelijke verpagingsrente over de ingestelde hoofdvordering. In de omstandigheden van de onderhavige zaak betekent dit dat verzoekers voor het tijdvak van 1 november 2022 tot en met 26 juni 2025 jegens verweerster geen aanspraak kunnen maken op wettelijke verpagingsrente over het bedrag van 255 479,56 PLN.
- 42 De verwijzende rechter vraagt zich evenwel af of deze lezing van artikel 499 k.c. niet in strijd is met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 en met het beginsel van doeltreffendheid. De eliminatie van de gevolgen van betalingsachterstand en van de in artikel 499 k.c. neergelegde verplichting om wettelijke verpagingsrente te betalen betekent namelijk dat de handelaar geen negatieve gevolgen ondervindt van het feit dat hij de vordering van de consument niet tijdig heeft voldaan. Wanneer geen rekening hoeft te worden gehouden met de verplichting om wettelijke verpagingsrente te betalen, is mogelijkterwijs evenmin sprake van het zogeheten afschrikkende effect dat handelaren ervan moet weerhouden om oneerlijke contractuele bedingen te hanteren. Het belang van de „afschrikkende werking” is meermaals benadrukt in de rechtspraak van het Hof.⁶ Daarin is er tevens op gewezen dat voor het bereiken van de afschrikkende werking die voortvloeit uit artikel 6, lid 1, gelezen in samenhang met artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 moet worden gezorgd voor passende terugbetalingsverplichtingen ten behoeve van de consument⁷ en dat de uit de

⁵ [OMISSIS]

⁶ Zie:

- arrest van 14 juni 2012, Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, punt 69;

- arrest van 30 april 2014, [REDACTED] C-26/13, EU:C:2014:282, punt 79.

⁷ Zie arrest van 21 december 2016, [REDACTED] e.a., C-154/15, C-307/15 en C-308/15, EU:C:2016:980, punt 63.

nietigverklaring van een overeenkomst voortvloeiende schade niet in gelijke delen mag worden dragen.⁸

- 43 Daarnaast vervult de wettelijke verpagingsrente verschillende belangrijke functies. Ten eerste is dergelijke rente een bijzondere soort forfaitaire schadevergoeding, aangezien het enkele feit van het gebruik van andermans geld een voordeel voor de schuldenaar en een nadeel voor de schuldeiser oplevert, gelet op de mogelijke aanwendungen van het geld, waaronder de mogelijkheid om het op een rentedragende spaarrekening te plaatsen (compenserende functie). Ten tweede is wettelijke verpagingsrente een soort „civielrechtelijke sanctie” voor onbetrouwbare schuldenaren en is zij bedoeld om dergelijke schuldenaren ertoe aan te zetten om hun verplichting zo spoedig mogelijk na te komen (stimulerende, repressieve functie). Ten derde heeft de wettelijke verpagingsrente een valoriserende functie, aangezien zij de schuldeiser compenseert in verband met het verlies aan koopkracht van het geld in de loop van de tijd.⁹ Wanneer aan de consument het recht op wettelijke verpagingsrente wordt ontnomen, betekent dit dat elk van deze functies wordt verzwakt, wat mogelijkerwijs inbreuk maakt op het doeltreffendheidsbeginsel. Dit houdt namelijk in dat aan de consument het recht op schadevergoeding uit hoofde van het verloop van de tijd wordt ontnomen en dat tegelijkertijd voor de handelaar geen consequenties worden verbonden aan de verpaging in de nakoming.
- 44 In voornoemde context zij tevens opgemerkt dat het Hof heeft aangegeven dat het in bepaalde situaties in strijd is met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 alsook met het doeltreffendheidsbeginsel om aan de consument het recht op verpagingsrente te ontnemen.¹⁰ Deze uitspraken hadden evenwel betrekking op de rechtsgevolgen van de uitoefening door de bank van haar opschortingsrecht (artikelen 496 en 497 k.c.), terwijl verrekening (artikelen 498 en 499 k.c.) een andere figuur van het burgerlijke recht is. Niettemin verzoekt de verwijzende rechter het Hof om uitsluitsel over de vraag of de bepalingen van richtlijn 93/13 zich er ook in het geval van een verklaring van verrekening tegen verzetten dat het recht van de consument op verpagingsrente wordt beperkt.
- 45 Rekening moet tevens worden gehouden met het standpunt van advocaat-generaal Spielmann, die heeft aangegeven: „Hoewel het de lidstaten vrijstaat om een bepaling vast te stellen die verrekening met terugwerkende kracht vastlegt, blijft het immers een feit dat een dergelijke bepaling niet tot gevolg mag hebben dat de

⁸ Zie arrest van 16 maart 2023, M.B. e.a. (Gevolgen van de nietigverklaring van een overeenkomst), C-6/22, EU:C:2023:216, punten 24-28.

⁹ [OMISSIS]

¹⁰ Zie:

- arrest van 14 december 2023, Getin Noble Bank (Verjaringstermijn voor vorderingen tot terugbetaling), C-28/22, EU:C:2023:992, punten 85-87;

- beschikking van 8 mei 2024, Santander Bank Polska, C-424/22, EU:C:2024:398, punten 36-37.

door richtlijn 2011/7 nagestreefde doelstellingen worden miskend of daaraan het nuttig effect wordt ontnomen. Met betrekking tot de doelstellingen om negatieve gevolgen voor de liquiditeit van de schuldeiser te vermijden en betalingsachterstanden bij handelstransacties te ontmoedigen, lijkt de verwijzende rechter van mening te zijn dat verrekening met terugwerkende kracht onverenigbaar is met richtlijn 2011/7, aangezien deze richtlijn vereist dat de schuldeiser het recht wordt toegekend om interest voor betalingsachterstand en invorderingskosten in rekening te brengen wanneer de betaling van zijn schuldvordering heeft plaatsgevonden na het verstrijken van de contractueel overeengekomen termijn. Het is juist dat de terugwerkende kracht van een verrekening betekent dat een schuldeiser die na het verstrijken van de contractueel overeengekomen betalingstermijn wordt geconfronteerd met een verklaring van verrekening die terugwerkende kracht heeft tot de datum waarop de verrekening mogelijk werd, geen recht heeft op deze interest of vergoeding voor de periode vanaf die datum tot de datum van indiening van de verklaring van verrekening. De redenering van de nationale rechter berust evenwel op het onjuiste uitgangspunt dat de betaling van de schuldvordering plaatsvindt op het tijdstip waarop de verklaring van verrekening wordt gedaan. De betrokken nationale bepaling bepaalt daarentegen dat de schuldvordering tenietgaat op het tijdstip, hieraan voorafgaande, waarop de verrekening mogelijk is geworden. Aangezien de regeling van dit tenietgaan tot de bevoegdheid van de nationale wetgever behoort, moet van dit laatste tijdstip worden uitgegaan. De gevolgen die inherent zijn aan de terugwerkende kracht van verrekening zijn dus niet in strijd met de doelstelling van richtlijn 2011/7 om betalingsachterstanden te ontmoedigen, om de eenvoudige reden dat wanneer verrekening mogelijk wordt, de schuldvordering teniet is gegaan. Bijgevolg is geen verdere betaling verschuldigd en is interest voor betalingsachterstand niet aan de orde. Bovendien heeft het verrekende bedrag vanaf het moment dat verrekening mogelijk wordt, invloed op de liquiditeit van de schuldeiser, zodat er op een later tijdstip geen betalingsachterstand met negatieve gevolgen voor die liquiditeit kan ontstaan. Hieraan zij toegevoegd dat deze doelstellingen zouden worden miskend als eventuele interest voor betalingsachterstand en invorderingskosten die zijn gemaakt tussen de datum waarop de betalingstermijn is overschreden en de datum waarop verrekening mogelijk werd, niet verschuldigd zouden zijn aan de schuldeiser. Tenzij men het mechanisme van verrekening met terugwerkende kracht geweld zou willen aandoen, kan evenwel niet worden betoogd dat dit in casu het geval is. In deze omstandigheden ben ik van mening dat een nationale regeling waarin verrekening met terugwerkende kracht is neergelegd, de doelstellingen van richtlijn 2011/7 niet miskent, noch deze richtlijn haar nuttig effect ontnemt.”¹¹ In deze conclusie wordt evenwel verwezen naar richtlijn 2011/7, zodat het wellicht niet gerechtvaardigd is om deze conclusie naar analogie op richtlijn 93/13 toe te passen.

¹¹ Zie de conclusie van advocaat-generaal Spielmann in de zaak E. (Verrekening van schuldvorderingen), C-481/24, EU:C:2025:632, punten 45-51.

46 [OMISSIS]

47 [OMISSIS] *[schorsing van de behandeling]*

[OMISSIS]